

ZÂWLNEITE ÂU THÂWM

CHÂNGVAWN: “Aw mihring, thâ chu a entîr tawh che a ni; LALPAN a phût che chu eng nge ni? Dik taka tih leh zahngaihna ngainat leh, i Pathian nêna thuhnuairawlh taka lên dun a ni lo vem ni?” (*Mika 6:8, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

JULY 27

Chhiar Tûr: *Genesis 19:1–13; 1 Samuela 8:10–18; Isaia 1:15–23; Ezekiel 16:49; Amosa 5:10–15; Mika 6:8.*

THUTHLUNG Hlui zâwlneite kha Bible-a chanchin ngaihnaawm ber ber neite an ni hlawm a. An aw ring tak te, thuchah dêngkhâwng tak te, an lungngaihna, thinrimna, rum taka chêtna leh an thuchah a taka lo thleng nghâl thînte vâng khân, hlâuthâwng deuh taka lo lan châng an nei chungin, han ngaihnam mai theih pawh an ni lo.

Israelte leh Judate hnêna tîrh an ni deuh ber thînh a, Pathiana koh an nihna lama lo kîr leh tûra koh an ni thînh. Mipuite leh an hruiatûte kha an chhevêl hnamte milim leh nunphung lama hîp bo an ni thuai zêl a. Zâwlnei hna hrehawm tak chu, an sualte sim a, Pathianin anmahni a hmangaihziatie hriattîr bâkah, Pathian hnên aţanga an vah bo vânga a nghawng ţa lo tak an tawrh lo nân an tur thînh.

An hruiatûte leh mipui nâwlpuite pawh sual leh thil ţa lo tih chîng lo tûra vaulâwk an ni fo va, chûng zîngah chuan an zînga rethei, tlachham leh ţanpuitu neilote hnehchhiahnate pawh a tel tih kan la hmû ang. Nî e, milem biak hi a ţa lo rêng a ni; chu tih

lain, rethei leh chak lo zâwkte dinhmun remchânga lo lâk pawh hi thil demawm tak a ni vê tho a ni.

SUNDAY

JULY 28

Rêldikna Nei Tûra Koh Nawn Lehna

Pathianin Israelte tâna ruâhman lâwkna chiang tak a pe chungin, koh an nihna chu Israelten an phâk lo hlê a. Kanaan rama an inbun ngheh ațanga chhuân tam vak lo vah, an zâwlnei leh rorêltu nih fâwm Samuela hnênah “hnam dang zawng zawngten an neih theuh ang” (*1 Samuela 8:5*, NIV), an hnam hruaitu âtn lal ruâtsak tûrin an nawr a ni.

***1 Samuela 8:10–18* chhiar la. Lal an dîl chungchâng chhâna atâna Samuelan vaulâwkna thû a pêk chu eng nge ni?**

Samuela khân hei hi hnam dangte ang nihna tûr leh a awmzia tûr chu a man thiam hlê mai a. Ani chuan an lal hmasa ber, Saula hnênah thurâwn a pe ta chungin, a lo hlauhthâwnpui ang chu a takin a lo thleng zui ta nghâl deuh mai a. Israel lalram ropui zuâl lai, khâng Davida leh Solomona hunah meuh pawh, thlêmna te, hlemhlêtna leh thuneihna hmansual kawngah an fihlîm bîk lo hlê mai.

Israel leh Juda lalten ro an rêl chhûng zawng a Pathian chhânnate zînga pakhat chu, zâwlneite tîra A thiltum puângin, an khawtlâng nuna an mangngihl, Pathianin mawhphurhna a pêk chu hruaitûte leh mipuite hnêna hriatnawntûr a ni thîn.

Dik taka nung a, vântlâng zînga fel taka ti tûra kohna thû hi Hebrai zâwlneite thu ziakah a lo lang nawn fo thîn a. Israel mîte leh an hruaitûte rinawm lohna chu hmachhawnin, zâwlneiten awnei lote, a bîkin Israelten Pathian duh dân an zui loh vânga hrehawm tuârte thlavâng hauhin âwte an chhuah fo thîn a ni.

Thuthlung Hlui zâwlneite thil vei târlangin, Abraham Joshua Heschel chuan rêldikna nei tûra kohna hmanhmawh an siam leh

keinî ngûrchuâina danglamzia hetiangin a sawi: “Zâwlneiten râpthlâk tak anga an ngaihte kha kan khawvêl puma nî tina thleng, ngaia kan neih a ni ta a, . . . Dik lo taka tihna an ngaithei lo viaute khân min tichî-âi zâwkte pawh a ni mahnâ. Keini ngêi pawh hian hêng dik lo taka tihna te, vervêkna, inbumna, râwng taka chêtna, manganna thlengte chu kan hmu châmchî a; mahse, ngaimawhna nei âwm pawhin kan awm chuâng lo. Zâwlneite tân kha chuan hnehchhiahna lian vak lo pawh khawvêl puma thleng angin an ngaimawh thîn a ni.”—*The Prophets* (New York: Jewish Publication Society of America, 1962), pp. 3, 4.

Hêng zâwlneite zârah hian Pathian thinlung leh rilrû thûk zâwka hriatthiamna min neihtîr a. Pathian âiawha thû sawiin, mittui nêna Pathian thlîrna aṭanga khawvêla tawrhna leh dik lo taka tihna hmuthiam tûrin min ṭanpui a. Mahse, hê veina hi che chhuak a, kan chhehvêla hnehchhiah leh lungngaih tuârte chhâwk leh ṭanpui tûra Pathian thawhpui tûra kohna a ni.

Keimahni leh mi dangte tân pawha pawî thei tûr, “hnam dang zawng zawngte” ang nihna kawng hi engtin nge kan lo zawn vê thîn?

THAWHTANNÎ
Amosa

JULY 29

“Zâwlnei ka ni lo va, zâwlnei fapa pawh ka ni hek lo; ran rual vêngtu leh theipui thing enkawltu an ni zâwk e. LALPA chuan berâm rual vênna atâ chu mi lâ a, LALPA chuan ka hnênah, ‘Kal la, ka mi Israelte hnênah thû hrii rawh,’ min ti a” (*Amosa 7:14, 15, NIV*).

Amosa khân mi tling lo a nihna chu a zêp lo; mahse, Israelte hnêna a thuchah chu puangin, hriattîr a tum lamah chuan an thinlungte a hîpsak a ni.

An chhehvêl hnam hrang hrang—Suria te, Filistia te, Foiniki te, Edom te, Ammon te leh Moab hnamte târlang hmasâin—Pathianin anmahni a la hrem chhan tûr, an dân bawhchhiatna te,

nunrâwn leh tawrawtna te a sawi chhuak a (*Amosa 1:3–2:3*). Hêng hmêlma hoten Israete chung a suahsual an bâwlma leh demna thûte han hriat hian Israelte chu hlim taka lo âu chhuak tûr angin a ngaihruât mai theih âwm e.

Chutah Amosa chuan hnâi vâi deuh zâwk, Israel Chhim Lam Lalram, Juda mîte chung a Pathian hremna tûr chungchâng a'n sawi kâi ta a ni. Pathian tâna thû sawiin, Amosa khân Pathian an hnarna thû te, A thupêkte an âwih loh vânga an chung a hremna lo thleng tûrte a sawi ta zêl a (*Amosa 2:4, 5*). Amosan an chhehvêl hnamte sualna a'n sawi hian, Israel Hmâr Lam Lalrama chêngte chu hlim tak âu chhuak tûr angin a la ngaih theih cheu âwm e.

Chutah Amosa chuan a thusawi lo ngaithlatûte a hmachhawn vê ta thung a. A lehkhabu thu dang zawngte hi chu Israelte sualna, milem biakna, dik lo taka tihna leh Pathian mit hmuha sual an tih chhonzawm zêlna chungchâng sawina hlîr a ni ta a ni.

Chhiar tûr: *Amosa 3:9–11; 4:1, 2; 5:10–15* leh *8:4–6*. Eng sualna lakahte nge vaulâwkna a pêk tâk?

Amosa kha thusawi thiam chu a ni lo nân, a vaulâwkna thûte chu chhiatna thû niin, a thuchah chu Pathian hnên lama kîr leh tûra ngenna a ni. Chutah chuan an zînga retheie ngaihsak leh dik taka rorêl pawh a tel ang. “Rorêlna dik chu luipui angin luâng se, felna chu luipui kang ngai lo angin luâng rawh se!” (*Amosa 5:24*, NIV) tih a ni. Amosa hrih lâwkna hnunung châng tlêmah hian hmalam huna Pathian mîte dinthar leh an nihna tûr a tel a (*Amosa 9:11–15*): “Bawhchhetûte chu an sual sim nân hun ða pêk fo an ni a. An kal sual zual lai ber leh ðanpui an ngaih ber laia an hnêna Pathianin thuchah a pêk ðîn chu, sual ngaihdamna leh beiseina hi a ni.”—Ellen G. White, *Zâwlneite leh Lalte*, (2nd Edition, 2014), p. 246.

Thil dik lo siamðha tûr hian khawng deuh zâwka thû kan sawi a ngaih chângte a awm thei ang em? Eng hun angahte nge chutiang ðawngkam hriâm deuh chu hman a inhmeh ang?

“Aw mihring, thâ chu a entîr tawh che a ni; LALPAN a phût che chu, dik taka tih te, zahngaihna ngainat te leh, i Pathian nêna thuhnuairawlh taka lên dun hi a ni lo vem ni?” (Mika 6:8, NKJV). Tûnah ngêi hian, hêng thûte a taka i nunpui theih dân tûr chu eng nge ni?

Mika 6:8 hi Bible-a châng hriat hlawh pâwl tak a ni âwm e. Au hlâahte hmangin, poster-ahte pawh kan târ chhuak a; mahse, chutichung chuan hriaa kan inngaih âi hian a tobul hi kan hre lo mai thei a ni.

Chhiar tûr: *Mika 2:8–11* leh *3:8–12*. Mikan a dem zâwng eng thilte nge mipuiten an tih?

Juda Lalrama Ahaza rorêl chhông khân an hnam chu an chanchinah leh thlarau lam thilah an hniam hlê mai a. Milem biakna leh a kaihhnawih sualnate a hluâr thar hlê a. Chutih laiin, zâwlnei dangte hunlai ang tho vin, mi retheite hnehchhiah leh tihnamnah an ni zui zêl a ni.

Mika hi a hunlai vêla mi dangte ang bawkin, chhياتna (thu sawitu) zâwlnei a ni. A lehkhabu bung hmasa lam bung thum chu Pathian thinurna leh A mîten thil tha lo tih an chîn bâkah, chhياتna lo thleng tûr chungchâng sawina a ni.

Mahse, Pathianin a mîte a ensan mai chuâng lo. A zâwlneite thuchah khawng tak takte khân Pathianin A mîte a la ngaihsakzia an lantîr a. A hmangaihna leh anmahni a ngaihsakna vângin vaulâwkna thûte a hriattîr thîn a. Anmahni ngaihdam leh dinthar leh kha a duh ngawih ngawih a. An chungah a thinrim reng dân bîk lo (*Mika 7:18–20*).

“Dik taka tih a, zahngaihna ngainat leh thuhnuairawlh taka lên dun” tih pawh hi chutiang behchhan chuan a ni zâwk. Awlsam tak angin a lang pawh a ni thei e; mahse, rinna nêna a taka nunpui tûr

chuan chuti maia awlsam a ni lo, a bîkin min chîm vêltu kan khawtlâng nun nêh a inrem loh pheh chuan chona lian tak a ni zâwk. Hleihneihna hi ðhenkhatten an hlâwkpuh a, zahngaihna nuizat leh chapo taka an uânpuh laiin, dik taka tih a, zahngaihna ngainat leh thuhnuairawlhna nêna Pathian lênpui tûr chuan huaisen leh chhel ngâi tak a ni. Chuti chungin, hei hi mahni ngawtin kan ti dâwn a ni lo va; hetiang kan chêt hian, Pathian kan lênpui a ni.

Hêng thil: dik taka tih te, zahngaihna ngainat leh thuhnuairawlh taka Pathian lênpui tih inzawmna chu eng nge ni?

NILÂNI
Ezekiela

JULY 31

Kristian pâwlte hnênah hian “Sodom sualna” chu eng nge ni tiin zâwt ta ila, mipat-hmeichhiat kawnga an sualnat leh suahsualna kawng dangte a sawi theih âwm e. *Genesis 19:1–13* pawhin an khawtlâng nun suahsual nasat vêl vâng a tihboral phû tawh âwmin a sawi.

A chhâna chutiang ngawt a ni lo hi thil ngaihna tak a ni. Ezekiel thil sawi hi chîk takin ngaihtuah teh: “I laizâwn Sodom khawlohna chu hêng hi a ni: Chaponate, eipuar lutuk te, amah leh a fanûte nuam tâwlina mai mai te a ni a, mi retheite leh tlachhamte chu a pui chuang hek lo” (*Ezekiela 16:49*, NIV). LALPAN khawpuia sualna dangte chu a en khûm dâwn chuâng lo nân, heta Ezekiel sawi ber chu sum lama dik lo taka chêtna leh tlachhamte ngaihsak lohna lam chu a ni.

Hêng sum leh pai lama sualnat hi mipat-hmeichhiatna kawnga sualna nêh Pathian mithmuhah a sualna a inang a ni thei ang em?

Amosa, Mika leh Isaia hun hnûa lo lang Ezekiel hrih lâwkna hmasa lam hi chhiatna lo thleng tûr laka vaulâwkna a ni a. Chutichungin, Babulon mîte kuta Jerusalem a tlûk a, sala hruai

an nih hnûin, Ezeziela hian dinthar lehna tûra Pathian thutiamte chu thupuiah a nei zui ta a ni.

***Ezeziela 34:2–4, 7–16* chhiar la. Israel hruaitûte hlemhlêtna leh Amah chu berâmpû a nihna a Pathian ngaih dân chu khaikhin teh. ‘Berâm’ chak lo an tih dân leh Anin a tih dân danglamna chu eng nge ni?**

An that loh êm avânga Sodom nênh khâikhin an ni hial chungin, an khawlohnate an bânsan beiseiin LALPAN a pawh zui zêl tho va. A mîte tâna Pathian ruâhmanna tharah chuan, anni chu an ramah a kîr leh ang a, Jerusalem chu dinthar a ni lehin, tempul pawh dinthar leh a ni ang. Pathianin kût a hmanfîr thînte pawh hlim taka hmangin, rochan atân pawh ramte sem tlân an ni leh bawk ang (*Ezeziela 47:13–48:29*). Aigupta ram aţanga chhanchhuah an nih laia Mosia leh Israel mîte hnêna pêk A ruâhmanna kha, an saltâna aţanga an chhuah leh hunah Pathianin tharthawhpui leh a tum tih a lang. Chutah chuan vântlâng zînga member chak lo berte leh, pawnsam mi anga ngaihte pawh an tel vê vek ang.

Pathian chu hun tha dang min pe leh thîn, kalsual tawh A mîte pawh duhthlanna tha zâwk siam tûra remchâna pe leh thîn a nihna hi eng ang taka pawimawh nge ni?

NINGÂNÍ
Isaia

AUGUST 1

Chhiar tûr: *Isaia 1:15–23; 3:13–15; leh 5:7, 8.* Zâwlneiin a chhehvêl vântlâng zînga a thil hmuh a sawi hi engtin nge i sawi vê ang?

Isaia thusawi ţanna—bung hmasa pangâte—hi Pathian mîte zînga thil ngaihmawhawm tak tak demna, Pathian an hnar leh an thil sual tih an chhunzawm zêl avanga hremna lo thleng tûr laka vaulâwkna a ni a. Pathian lam an hawi leh a, anmahni leh

an khawtlâng nun an siam thata beiseina an neih theih tûrte pawh a hlui bawk. A rilrûa khatliam ber erawh chu lungngaihna a ni. Pathian nihna a hriatthiam dân leh A mîte tâna tihsak a duh chu behchhanin, zâwlnei hian an thil chên tâk, hrehawm tuâr mipui chhiar sên loh leh, an hnam chungâ rorêlna lo thleng tûr chu a tahpui a ni.

Isaian zâwlnei rawngbâwlna hnâ chu a thawh chhonzawm zêl a. An tâna Pathianin thil a tihsakte chu hre reng tûrin a fuih a. Hmalam hunâ an tâna Pathianin tihsak a duhtea beiseina ngat tûrin a ngên bawk. Chutiang chuan, tûnah LALPA chu an zawng ang a, chû inkûngkaihna tihtharah chuan tûna an thil sual tih leh mi dangte chungâ an chêt dân dik lo simna pawh a tel ngêi ang.

Bung 58 leh 59-ah, Isaian dikna neih a vei thû a sawi nawn leh a. An khawtlâng nun awm dân “rorêlna chuan hnung lam min hawisan a, felna chuan hla takah min dinsan ta; thutak chu kawthlêrah a tlu reng sî a, dikna chu a lût thei lo a ni” (*Isaia 59:14*, NIV) tiin a sawi. Chû chu Pathianin ngaihsakin, a mîte chu a la chhanchhuak dâwn a, “Tlantu chu a lo la kal ang” (*Isaia 59:20*, NIV) tih thu lâwmawm a sawi bawk.

Isaia bu pumah hian, Messia lo kalna tûr puan chhuah chu thupuih a nei a, chû chuan leiah hian Pathian rorêlna chu tungding lehin, rêldikna te, zahngaihna te, tihdamna leh Amah nêna dinthar lehna chu a rawn thlen dâwn a ni.

Chhiar tûr: *Isaia 9:6, 7; 11:1–5; 42:1–7; leh 53:4–6*. Engtin nge hêng hrilh lâwkrate hi Isuâ nun, rawngbâwlna leh thihna i man thiam dân nêna a induh? Hêng hrilh lâwkrate hian khawvêla A lo kal chhan chu eng ni âwmin nge an târlan?

ZIRTÂWPNI

AUGUST 2

ZIR ZÂUNA: Chhiar tûr: Ellen G. White lehkhabu, *Zâwlneite leh Lalte* (2nd Edition, 2014)-a “Assuria Mîte Salah,” pp. 243–254; “Isaia Kohna,” pp. 263–270.

“Awp behna te, rêl dik lohna langsâr tak te, nawmsip bâwlnaa inchhek arbâwm luai luaina te, ruai ðehna te, zu hmun ruihna zahthlâk tak leh, hmeichhiat mipatna hman سوالنا chi hrang hrangte demin, zâwlneite an au chhuak ðhîn a; nimahsela, سوالنا dova an âu ðhâwmah chuan tû man an beng an chhi duh lo.”— Ellen G. White, *Zâwlneite leh Lalte*, p. 245.

Isaia tân, “mipuite khawsak dân leh rilrû put dân tlângpui han thlîrin a beidawnthlâk riau a. An duhâm êm avângin in te, ram te an neih belh reng a. Rêldikna an hmang khawlo va, pachhiate lainatna an nei hek lo. An chungchâng thu LALPAN hetiangin a sawi a: ‘Mi retheite chu in nem sâwt a, retheite hmai chu in râwt sawm a.’ Tạnpui ngaite humtu atâna ruat, rorêltûte chuan rethei leh changhai te, hmeithai leh fahrah te âu ðhâwmah an beng an chungawng lui ðhîn....

“Hetiang hi thil awm dân a nih lai leh Uzia lal tâwp kuma, Judate hnêna zilhhauna leh vaulâwkna thuchah puang tûra Isaia koh a nih a, a lo ðang kawh hlê kha a mak lêm lo ve. Nasa taka dodâlna a tâwk dâwn tih a hre Chiang a.”—p. 265.

“Zâwlneite leh LALPA ngeiina an sawi Chiang takte hi, mi tin hnêna Pathian âw angin kan pawm tûr a ni. Phur rit phur leh hnehchhiah tuârte hnênah Kristian hawihhâwmna te, lainat taka duhsakna te, zahngaihna lantîr kawngah te kan tûan a ðha hlê tûr a ni.—p. 383.

ZAWHNA SAWI HO TÛR:

- ❶ Hrilh lâwkna hi hma lam huna thil thleng tûr angin kan hre deuh ðhîn a. Engtin nge Thuthlung Hlui huna zâwlneite khân an hun lai khawvêl chungchâng pawh an sawi tih pawmnain zâwlnei rawngbâwlna i ngaih dân an thlâk danglam?
- ❷ Zâwlneite nun leh thuchah khân, thuchah dinchhuahpui harsat leh hlauhawmzia eng nge a târlan? An thil tih an tih chhan leh an thil sawi an sawi chhan kha, a chhan eng ni tûrin nge i ngaih?

③Zâwlneite thuziakah, Pathian khân a châng a thinrim leh a châng A mîte vei ngawih ngawih angin a lang. Pathian nungchang ze pahnihte hi engtin nge i chuktuah rem tâk ang?

KHÂIKHÂWMNA: Thuthlung Hlui huna zâwlneite kha, A mîte tâna Pathian thiltum leh kawng humhima, a châng rilru dam tak a châng thinrim thîn an ni. Amah Pathian ngêiin A mîte a engto thinzia târlangin, chutah chuan rethei leh hnehchhiah tuârte tâna rêldikna thlen duhtu a nihzia pawh a tel a. Pathian hnêna kîr leh tûra zâwlnei kohnaah hian, hleihneihna tihtâwp a tel a, chû chu A mîte hmalam awm dân tûr duhawm zâwk inlârnaa Pathianin pêkah pawh a tel.